

इंगन फ्रूट विकास योजना: शेतकऱ्यांना मिळणार २ लाख ७० हजारांचं अनुदान

शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढवण्यासाठी सरकारकडून योजना

शेतकऱ्यांचे उत्पन्न वाढवण्यासाठी सरकार अनेक योजना राबवल्या जातात. भारतात शेतकऱ्यांच्या हिताचे रक्षण करण्यासाठी सरकारने अमेरिकेला भारतातील कृषी आणि बाजारपेठेत प्रवेश दिलेला नाही. जेणेक शेतकऱ्यांचा नफा कमी होऊ नये. आता बिसरकारने डॅग्न फ्रूटचे उत्पादन वाढवण्यासाठी डॅग्न फ्रूट विकास योजना मुरु केली आहे. ज्यामध्ये शेतकऱ्यांना २०२५-२६ ते २०२६-२७ आर्थिक वर्षापर्यंत अनुदानाचा लाभ मिळेल.

काय आहे ड्रॅगन फ्लूट विकास योजना? बिहार सरकारच्या कृषी विभागाने योजनेसाठी १ कोटी २६ लाख ९० हजार रुपये ठेवले आहेत. या योजनेचा लाभ राज्यातील जिल्हांतील शेतकऱ्यांना लाभ मिळाणार असेही बाजारात ड्रॅगन फ्लूटची वाढदी मागणी आणि त्याचा पोषण लक्षात घेता सरकारने त्याचा फायदेचा विकासामध्ये समावेश केला आहे. उत्पादन वाढवण्याचे उत्पन्नही वाढू शकते असे सरकारी म्हणणे आहे. योजनेत दोन टप्प्यात लाभाची राशी दिली जाईल.

कोणत्या शेतकऱ्यांना अनुदान मिळणार? या योजनेत राज्यातील लहान आणि सीमांतरेतकऱ्यांना प्राधान्य दिले जाईल. डॅगन फ्रूटच्या गांगवडीला प्रोत्साहन देण्यासाठी, शेतकऱ्यांना ०.१

हेक्टर ते २.० हेक्टर जमिनीवर ड्रॅगन फ्रूट लागवडीसाठी अनुदान दिले जाईल. या योजनेत शेतकऱ्यांना केवळ आर्थिक मदत मिळणार नाही, तर ड्रॅगन फ्रूट कसे लावायचे अणि कोणत्या

कोंबड्यांमध्ये आढळणारा जीवघेणा आजार 'पांढरा अतिसार'

कोंबड्यांना ५-५ थेंब सिरिंजद्वारे
सलग तीन दिवस द्या. असे केल्याने
डोस ओव्हरडोस होत नाही आणि
त्यांचा आराममी लवकर येतो.

औषध देण्याची पद्धत : पांढऱ्या
अतिसाराच्या आजारापासून मुक्त
होण्यासाठी तुम्ही तुमच्या कोंबड्या किंवा पिलांना त्यांच्या पिण्याच्या
पापायात विरचल्वून औषध देऊ
शकता. या पद्धतीने ४० पिले किंवा
१० कोंबड्या एका वाटीत पापायात
सुमारे ४ घॅटूभर औषध विरचल्वून
कोंबड्याच्या घरात ठेवावे. हे औषध
असलेले पाणी तुम्ही कोंबडीच्या
पापायाच्या भांड्यात सलग २ दिवस
ठेवावे. याशिवाय, गरजेनुसार सुद्धा
हे औषध असलेले पाणी प्रभावित
पिलांना किंवा कोंबड्यांना पाजाबे
लागेल.

नाही आजाराना नाही उपरावळा : कोणत्याही पशुवैद्यकीय दुकानात तुम्हाला पांढऱ्या अतिसाराचे औषध सहज मिळू शकते. कॉबड्या आणि पिलांनाही त्यांच्या डोसेनुसार औषध द्यावे. जर तुम्ही ५ कॉबड्यांना किंवा २० पिलांना औषध देत असाल तर २ चिमूटभर औषध एका कप पाण्यात विरघळवून घ्या आणि आजारी पिलांना २-२ थेंब आणि कॉबड्यां आणि पिलांचे संरक्षण करण्यासाठी, तुम्ही कॉबड्याच्या घरामध्ये आर्ण आजूबाजूला स्वच्छता राखली पाहिजे. याशिवाय, कॉबड्यांना आणि पिलांना कमीत कमी प्रमाणात टेंट्रासाइक्लिन पावडर/लिक्सेन पावडर/फुरासोल पावडर देऊन हा धोकादायक आजार टाळता येतो.

असे करा कपारी पिकामधील पातेगळ नियंत्रण

कापूस ह एक नगदी पाक आहे. जगातील कपाशीखालील क्षेत्राच्या एक चतुर्थांश क्षेत्र भारतात कापूस लागवडीखाली आहे. भारताच्या महाराष्ट्र राज्यात मोठ्या प्रमाणात कापसाचे पीक घेतात. तसेच गुजरात, आंध्रप्रदेश आणि मध्यप्रदेश या राज्यांतही कापसाची लागवड केली जाते. महाराष्ट्रातील यवतमाळ जिल्ह्याला 'पांढऱ्या सोन्याचा जिल्हा' म्हणून ओळखल्या जाते. सध्या बहुतांश कापूस उत्पादक जिल्ह्यात कपाशीची पेरणी पूर्ण झाली आहे. सध्याचे बदलते हवामान पाहता परिणाम पिकांवर होत असून त्याच्या अन्नसाखळीत खंड पडतो आहे. कारण यामुळे जग्नीतील मूळ हे अन्वद्रव्ये घेऊ शकत नाही. परिणामी नैसर्गिकीत्या कापसाच्या किंवा कोणत्याही पिकाची पातेगळ होते.

कापूस पातेगळ होण्यास कारणीभूत
घटक : सुर्यप्रकाश कमी असणे, वाढलेले
तापमान, पावसाचा खंड / जमीनीत ओल
नसणे, ढगाठ हवामान इ. या घटकांमध्ये
विपरीत बदल होते. त्यामुळे झाडामध्ये तयार
होणारे अन्नघटकाचे पात्या, फुले व बोंडे या
भागांकडे वहन होण्यास अडथळा येतो व
परिणामी त्यांची गळ होते. वाढलेल्या
तापमानामुळे किंवा उमलणाऱ्या फुलांवर पाऊस
पडल्यामुळे परागसिंचन आवश्यक त्या
प्रमाणात होत नाही. तसेच फुलांवरील
किडीमुळे पाते फुलांची गळ होते. उशीरा
लागवड झालेल्या पिकामध्ये गळ होण्याचे
प्रमाण अधिक आढळते. कोरडवाहू,
लागवडीमध्ये पावसाची दीर्घकाळ उघडीप
असणे व त्याच्या जोडीला तापमानात झालेली
वाढ यामुळे पातेगळ होते. महाराष्ट्र मध्ये
लापान्तर जरु-जरु पातिज्ञान देवे मस्तकामीच्या

काळात पाते लागण्याच्या वेळी जुलै - अॅगस्ट महिन्यात ढगाळ हवामानामुळे पिकलाला सूर्यप्रकाश अपूरा मिळतो. त्याचप्रमाणे बोंडे लागण्याच्या काळात ॲगस्ट-सेप्टेंबर महिन्यात पावसाचा खंड पडल्यामुळे ओल कमी होते. या कारणांमुळे पाते, फुले व बोंडाची गळ होते.

कापूस पातेगळसाठी उपाय : पाणी जमिनीत साचणार नाही म्हणून जमीन उत्तम निचयाची असावी फुले लागण्याच्या अवस्थेत अधिक तापमान, ढगाळ हवामान किंवा पावसाचा खंड येणार नाही अशाप्रमाणे लागवड करावी. पीक व्यवस्थापन : एकात्मिक अवद्रव्य व्यवस्थापन द्वारे आवश्यक अन्नद्रव्यांचा पुरवठा करावा. फवारणीद्वारे विद्रव्य खतांचा योग वेळी वापर करावा. शरीर क्रियात्मक करणांमुळे होणाऱ्या पातेगळ साठी २० पी पी एम नॅथर्लीन अॅसिटिक ॲमिड (एन ए ए) ची फवारणी करावी. संजीवकाची फवारणी करताना त्यात अन्य कोणतेही रसायन मिसळू नये. पाते लागणे ते फुले लागण्याच्या काळात २% डी ए पी (२०० ग्रॅम प्रति १० लिटर) खताची १-२ वेळा फवारणी करावी. एनए व डीएपी च्या फवारण्या शक्यतो सकाळ किंवा सायंकाळी कराव्या. बागायती

लागवडीमध्ये त्याचप्रमाणे नत्रयुक्त खते वाढ संप्रेरकांचा वापर अधिक केल्यास व वाणांमध्ये अवास्तव कायिक वाढ है अशावेळी पाने फुलांची गळ होऊ शन कायिक वाढ सिमीत ठेवण्यासाठी वाढ रोयांचा (मेक्काट क्लोरोईड ५० पी पी एम-मिली / १० लिटर) फवारणीद्वारे पाते लागवापर करावा. यामुळे कायिक वाढ होऊन उपलब्ध ओलाव्याचा वापर पाते, व बोंडे वाढीसाठी होईल.विद्राव्य खते वापर : फवारणीद्वारे विद्राव्य खते दिललवकर उपलब्ध होतात. पाते / व येण्याच्या अवस्थेमध्ये डि. ए. पी किंवा युखताची २% (२०० ग्रॅम / १० लिप्रमाणात फवारणी करावी. तसेच फुले लव बोंडे भरण्याच्या काळात पोटेंशिअम नाही (१३:०:४५) २% प्रमाणात फवारणीद्वारे दरासायनिक पद्धत : सद्यस्थितीत असलेला पावसाने फुलात पाणी साचून बुतयार होते त्यामुळे फुलगळ होते थांबवण्यासाठी बाविस्टीन हे बुरशीनाशक ते २० ग्रॅम प्रती पंप कोणत्याही गरजेनु कीटकनाशकां सोबत फवारणी क त्याचप्रमाणे जमिनीत पाणी साचून देता त्यजपिणीच्या उत्पाननमध्ये बांधू कूटा

(मृत्यूः ६ मे १८६२) ख्रिस्त पूर्व १००: ज्यूलियस सीझर रोमन सम्राट

(मृत्यूः ख्रिस्त पूर्व ४२)

१८५२: अर्जेन्टीनाचे राष्ट्राध्यक्ष हिपोलितो ग्रिगोरेन यांचा जन्म.

१८५४: जॉर्ज इस्टमन अमेरिकन संशोधक व इस्टमन कोडॅक कंपनीचे संस्थापक (मृत्यूः १४ मार्च १९३२)

१८६३: वि. का. राजवाडे इतिहासाचार्य (मृत्यूः ३१ डिसेंबर १९२६)

१८६४: जॉर्ज वॉशिंगटन कार्वर्हर अमेरिकन वनस्पतीतज्ज्ञ, शिक्षणतज्ज्ञ संशोधक आणि शास्त्रज्ञ (मृत्यूः ५ जानेवारी १९४३)

१९०९: बिमल रॅय प्रथितयश दिर्दर्शक (मृत्यूः ८ जानेवारी १९६६)

१९१३: इंग्रजी लेखक मनोहर माळगावकर यांचा जन्म.

(मृत्यूः १४ जून २०१०)

१९२०: यशवंत विष्णु चंद्रचूड सर्वोच्च न्यायालयाचे १६ वे सरन्यायाधीश (मृत्यूः १४ जुलै २००८)

१९४७: भारतीय क्रिकेट खेळाडू पूचिया कृष्णमूर्ती यांचा जन्म.

१९६१: भारतीय अभिनेते, गायक आणि निर्माते शिव राजकुमार यांचा जन्म.

१९६५: संजय मांजरेकर भारतीय क्रिकेट भाष्यकार आणि माझ यांत्रिक्षक क्रिकेटपटू

१९८२: अर्जुन पुरस्कार विजेता महिला टेबल टेनिसपटू अचंत शरत कमल यांचा जन्मदिन.

१९९७: युवा नोबल पारितोषिक विजेता पाकिस्तानी स्त्रीबादी शैक्षणिक कार्यकर्त्त्या महिला मलाला यूसूफजई यांचा जन्मदिन.

मिरची वरील लिफ कर्ल वायरस निघंटणाची माहिती

महाराष्ट्र राज्यात मिरची हे एक प्रमुख भाजीपाला तसेच मसाल्याचे पीक आहे. आजकाल सर्व मिरची उत्पादक शेतकरी एका मोठ्या समस्येने ग्रस्त असतात. ही समस्या म्हणजे मिरची पिकावर लिफ कर्ल व्हायरसचा अटंक होय. या रोगाला महाराष्ट्रातील विविध भागात विविध प्रकारचे नाव आहेत जसे की, चुरडा मुर्डा, घुबड्या, बोकड्या इत्यादी नावांने हा रोग ऑळखला जातो. हा रोग विषाणूजन्य असून या रोगावर कुठलाही प्रकारचा उपाय नसून हा रोग येऊच नव्ये यासाठी उपायांजना करणे फार महत्वाचे असते.

परंग कर महत्वाचे जेता.
लिफ कर्ल वायरसचे परिणाम : पानांच्या कडा
वरच्या दिशेने मुडपतात. शिरा पिवळ्या पडतात.
पानांचा आकार कमी होतो. झाडांची वाढ खुंटते.
जुनी पाने खरबडीत आणि जाड होतात. फलांची
गुच्छ लहान आकाराची होतात. मिरचीवरील चुरडा
मुरडा रोगाचा प्रादुर्भाव प्रथम रोपवाटिकेत होतो.
या रोपांची आपल्या शेतात लागवड केल्यानंतर
१० ते १५ दिवसात म्हणजे जुलै-ऑगस्टमध्ये

सुरुवात होते. ऑक्टोबर-नोव्हेंबर महिन्यामध्ये
 हा रोग शेतभर पसरतो. रोगाचा प्रादृश्याव मोठचा
 प्रमाणात झाल्याने व त्याचे नियंत्रण होत नसल्याने
 अनेक शेतकऱ्यांना पीक सोडून द्यावे लागले.
 व्हायरस चे स्वरूप : या रोगाचा प्रसार
 प्रामुख्याने फुलकिडे, मावा, तुडतुडे, पांढरी माशी
 इत्यादी रसशोषक किंडी मार्फत होतो. जेव्हा या
 किंडींचा प्रादृश्याव मिरचीच्या झाडावर होतो तेव्हा
 विषाण रसासाबत किंडींच्या शरीरात प्रवेश करतो.

पुढे निरोगी वनस्पतीवर या किंडी रस शोषण करताना हा विषाणू निरोगी झाडांमध्ये प्रवेश करतो. मिंची वैरील वायरसमाटी एकात्मिक उपाय :

शकणार नाहीत. या रोगाचा प्रसार रसशोषक किंडी मार्फत होतो. त्यामुळे आपण शेतात १० निळे चिकट सापळे आणि १० पिवळे चिकट सापळे लावावेत. अतिरिक्त पाण्याचा आणि अन्नद्रव्यांचा वापर टाळावा. जेणेकरून रसशोषक किंडींचा प्रादुर्भाव जास्त होणार नाही. शेताच्या चारही बाजूला किंवा मिरची पिकामध्ये तीन ओर्डीनंतर मका, ज्वारी, चवळी इत्यादी सापळा पिकांची

लागवड करावी. लागवडीकरिता प्लॅस्टिक मलच्यं वापर केल्यास पांढऱ्या माशीचे प्रमाण कमी राही मिरची पिकामध्ये तण काढून स्वच्छता ठेवणे महत्वाचे आहे. सुरुवातीच्या अवस्थेमध्ये तेलाची २ मिली प्रति लिटर प्रमाणे फवारणी करा. रासायनिक उपायोजना : पांढऱ्या माशी नियंत्रणासाठी १० ग्रॅम डायफेनथुरॉन ५० डब्ल्यू.एफ. (पेगासस, सिंजेटा) प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. मावा, तुडुडे यांच्या नियंत्रणासाठी ४ ग्रॅम थायमेथोक्झाम (अॅक्टरा, सिंजेटा) किंवा मिली इमिडाक्लोप्रिड १७.८ एसएल (कॉफ्किंग, बायर) प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. रीजंट, बायर (फिप्रोनील ५ एस. सी.) १५ मिली प्रति १० लिटर पाण्यात मिसळून फवारणी करावी. अपेक्ष ५०, क्रिस्टल क्रॉप सायन्स इमामेक्टीन बेन्डोएट १.५ % + फिप्रोनिल ३.५ एस. सी.) २५ मिली /१० लिटर पाणी. व कीटकनाशकांचा गरजेनुसार आलदून-पाल फवारण्या घ्याव्यात. फवारणी ही सकाळी च्या आत किंवा सायंकाळी ४ च्या नंतर करा फवारणी साठी योग्य पीएच चे म्हणजेच ६.६७.५ चे पानी वापरावे. फवारणी करताना जमिं ओलावा असेल याची काळजी च्यावी. वरो जास्त वेगाने वाहत असेल तर फवारणी घेऊ फवारणी द्रावण तयार करताना एक घटक पाणी टाकून पानी २ मिनिट चांगले ढवळावे व दूसरा घटक मिसळावा. म्हणजेच एकदम सर्व घास पाण्यात मिसळू नये. फवारणी करताना स्टीकिंग अवलंब अवश्य करावा.

मृत्यु । पुण्यतिथी । स्मृतिदिन

१४८९ : दिल्ली येथील लोटी वंशाचे संस्थापक व शासक बहलूल खान लोटी यांचे निधन.

१६६० : बाजी प्रभू तेशपांडे (जन्म: ? ? १६१५)

१६६५ : अलेक्झांडर कार्टराईट बेसबॉलचे जनक (जन्म: १७ एप्रिल १८२०)

१९१० : रॉल्स-रॉयस लिमिटेड चे सहसंस्थापक चालर्स रोलस? यांचे निधन. (जन्म: २७ ऑगस्ट १८७७)

१९४९ : आर्यलंड चे पहिले राष्ट्राध्यक्ष डग्लस हाइड यांचे निधन.

१९९४ : हिंदी व मराठी चित्रपटसृष्टीचा चालताबोलता इतिहास मानले जाणारे पटकथाकार व 'बॉम्बे पब्लिसिटी सर्विस' वसंत साठे (आवारा, श्री ४२०, मेरा नाम जोकर, डॉ. कोटणीसकी अमर कहानी, राम तेरी गंगा मैली) (जन्म:)

१९९९ : राजेंद्रकुमार हिन्दी चित्रपट अभिनेता (जन्म: २० जुलै १९२९)

२००० : मराठी कवयित्री इंदिरा संत यांचे निधन.

२००१ : देवांग मेहता तंत्रज्ञान अग्रणी (जन्म: १० ऑगस्ट १९६०)

२०१२ : दारा सिंग मुष्टीयोद्धा आणि अभिनेता (जन्म: १९ नोव्हेंबर १९२८)

२०१३ : प्राण कृष्ण सिंकंद ऊर्फ 'प्राण' चित्रपट अभिनेता (जन्म: १२ फेब्रुवारी १९२०)

२०१३ : बोस कॉर्पोरेशन चे स्थापक अमर बोस यांचे निधन. (जन्म: २ नोव्हेंबर १९२९)

